

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: S.Daguța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N.Budăi, I.Muruianu, A.Malîi)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18,
reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal
Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.18 cu privire la
încasarea datoriei pentru folosirea terenului public,

împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 aprilie 2018 Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.18 cu privire la încasarea
datoriei pentru folosirea terenului public.

Prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis
cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Cooperativa de Construcții a Garajelor
nr. 18 din mun. Chișinău în beneficiul Consiliului mun. Chișinău suma de 461 507, 58
lei cu titlu de datorie pentru arenda funciară a terenului în perioada 31 martie 2011 –
10 ianuarie 2019, compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 7,95 lei pentru
servicii poștale, iar în total a încasa suma de 461 515 lei, 80 bani.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, la data de 10 septembrie 2020,
Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 a depus cerere de apel împotriva hotărârii
instanței de fond, prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, admiterea
apelului, casarea hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și
emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea
apelantului Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 privind repunerea în termenul
legal de depunere a apelului. S-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal de
declarare a apelului, cererea de apel declarată de Cooperativa de Construcție a
Garajelor nr. 18, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 iunie
2019 și s-a remis apelantului Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, cererea de
apel cu toate documentele anexate.

La 27 noiembrie 2020 Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate a depus recurs împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a instanței de apel, solicitând casarea încheierii recurate și admiterea cererii de repunere în termen a apelului.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept procedural, iar circumstanțele importante pentru cauză nu au fost elucidate pe deplin.

Menționează că, a aflat despre hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 02 septembrie 2020, prin intermediul executorului judecătoresc Ciobanu Ruslan, în urma eliberării copiei titlului executoriu.

Totodată, s-a invocat în cererea de recurs că litigiul a fost examinat în instanța de fond în lipsa pârâtului, care nu a fost legal citat. Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa pârâtului și contrar procedurii civile instanța de fond nu a expediat prin poștă o copie a dispozitivului, fapt ce reprezintă o încălcare a accesului la justiție.

Recurentul a indicat prevederile art. 100 alin.(1), (1¹) Cod de procedură civilă, art. 116 alin.(1)-(5) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin urmare, recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate la 27 noiembrie 2020 este în termen.

La data de 9 martie 2021, în adresa intimă Consiliul municipal Chișinău a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.111).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Cooperativa de Construcții a Garajelor nr. 18 din mun. Chișinău în beneficiul Consiliului mun. Chișinău suma de 461 507, 58 lei cu titlu de datorie pentru arenda funciară a terenului în perioada 31 martie 2011 – 10 ianuarie 2019, compensarea

cheltuielilor de judecată în sumă de 7,95 lei pentru servicii poștale, iar în total a încasa suma de 461 515 lei, 80 bani.

La data de 10 septembrie 2020, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, admiterea cererii de apel, invocând că nu a cunoscut despre existența litigiului dat și nici a hotărârii contestate.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 cu privire la repunerea în termen a cererii de apel. S-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, cererea de apel declarată de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de apel și-a fundamentat soluția în baza prevederilor art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel a reținut că, din înscrisurile anexate la materialele cauzei se constată că termenul de declarare a apelului a început să curgă la 11 iunie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și a expirat la 11 iulie 2019, ultima zi pentru depunerea cererii de apel.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că apelantul/pârât Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 a cunoscut despre cauza civilă dedusă judecății, a participat la ședințele de judecată, unde prin recipisa din 20 septembrie 2018, semnată de reprezentatul Burlac Anatolie, a fost înștiințat despre ședința de judecată din 22 noiembrie 2018, ora 10:30.(f.d. 33).

La fel, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 a recepționat citația prin care a fost înștiințat despre ședința de judecată din 25 aprilie 2019, ora 10:00, fapt ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului. (f.d. 38, 40)

Mai mul ca atât, reprezentantul apelantei, Burlac Anatolie s-a prezentat în ședința de judecată din 25 aprilie 2019, a participat la examinarea cauzei în fond și a fost înștiințat despre ședința de judecată din 10 iunie 2019, ora 12:00. (f.d. 50-51).

Însă, la ședința de judecată din 10 iunie 2019 nu s-a prezentat, astfel instanța a considerat posibil examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului, administratorul Burlac Anatolie, deoarece ultimul a fost personal prezent în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării, nu a depus cerere de amânare a ședinței sau de examinare a cauzei în lipsă. (f.d. 53-54), prin urmare la ședința din 10 iunie 2019 a fost emis dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 55).

Astfel, invocând cele relatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău este legală și întemeiată.

Conform art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reține că, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării hotărârii, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 116 alin. (1),(3)și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa pârâtului Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, legiuitorul, prin dispozițiile articolului menționat, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de la data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a concluzionat că, materialele dosarului denotă indubitabil faptul că reprezentantul Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 18, Burlac Anatolie a avut cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, a participat la examinarea cauzei în fond, astfel acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

Cât privesc argumentele recurentului, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că pe durata întregului proces, părțile sunt obligate să se intereseze despre dosarul aflat în examinare și să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18 a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate și menține încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 18, reprezentată de avocatul Iaroslav Istrate.

Se menține încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.18 cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenului public.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru